

§ 135

Diarienum: KS-2024/00553

Svar på remiss: Utredningen om en stärkt styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck, SOU 2024:21

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att avge svar på remiss enligt jämställdhetsutskottets yttrande.

Reservation

Anders Ågren (M), Lena Andersson (M), Elmer Eriksson (M), Maria Lindvall (-) (L) och Veronica Kerr (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun har beretts möjlighet att yttra sig på delbetänkande *Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld* inom ramen för *Utredningen om en stärkt styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck*.

Syftet med utredningsuppdraget i delbetänkandet har varit att:

- analysera och bedöma om det bör införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål som handlar om att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck och, oavsett ställningstagande i sak, lämna förslag på hur ett sådant jämställdhetspolitiskt delmål kan formuleras,
- analysera och lämna förslag på en ny och mer inkluderande målformulering för det nuvarande delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, där det beaktas att mäns och pojkars våld mot kvinnor och flickor utgör merparten av det könsrelaterade

våldet, och där samtidigt minst följande områden omfattas: mäns våld mot kvinnor i nära relationer, kvinnors våld mot män i nära relationer, våld i samkönade relationer och andra hbtqi-relationer, sexuellt våld och utnyttjande i prostitution och människohandel för sexuella ändamål, och

- identifiera behov av följdändringar i författningar som en följd av nya delmål.

I delbetänkandet föreslås att hedersrelaterat våld och förtryck fortsatt bör hanteras inom det sjätte delmålet och att en omformulering av målet skulle kunna lyda: *”Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet.”*

Jämställdhetsutskottet har fått remissen för yttrande.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet instämmer i utredningens bedömning att det inte bör införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck.

Vad gäller förslaget till ny formulering av det sjätte delmålet ser utskottet positivt på att begreppet ”mäns våld mot kvinnor” föreslås finnas kvar i delmålet. Däremot är jämställdhetsutskottets sammantagna bedömning att den nuvarande formuleringen av delmålet: *”Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet”* bör vara kvar i dess nuvarande form.

Betänkandet betonar att de jämställdhetspolitiska delmålen syftar till att uppnå det riksdagsbundna målet som lyder att *kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv*. Jämställdhetsutskottet instämmer i bedömningen att det därför är av vikt att delmålen hålls på en övergripande nivå. Det finns redan ett jämställdhetspolitiskt delmål som avser arbetet mot våld och ytterligare ett sådant delmål skulle innebära en överlappning.

7.2 Det bör inte införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck

---

Jämställdhetsutskottet instämmer i bedömningen att det inte bör införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck.

I delbetänkandet lyfts ett fortsatt behov av att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och att området behöver synliggöras. Utskottet delar denna bedömning men menar att hedersrelaterat våld och förtryck är ett uttryck av många för olika typer av våld och att det förebyggande arbetet tjänar på denna sammanhållna förståelse av våld. Även de övriga jämställdhetspolitiska delmålen (jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av obetalt hemarbete och jämställd hälsa) utgör en god grund för arbetet med att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.

8.1 Ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål

Jämställdhetsutskottet instämmer delvis i förslaget till ny formulering av det sjätte delmålet. Utskottet ser positivt på att begreppet ”mäns våld mot kvinnor” föreslås finnas kvar i delmålet och instämmer i analysen att det är ett väl inarbetat begrepp som visar att det finns en strukturell maktobalans mellan kvinnor och män i samhället.

Utredningen lyfter att det kan finnas både för- och nackdelar med att inkludera olika typer av våld och förtryck, samt fler perspektiv och grupper i delmålet. Ett nytt delmål skulle bland annat kunna upplevas som mer i linje med ett modernt språkbruk och det kan också finnas anledning att visa att våld och dess konsekvenser kan påverka alla oavsett kön och att det kan förekomma i många olika former. Utskottets sammantagna bedömning är dock att den nuvarande formuleringen av delmålet, det vill säga ”Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet” bör vara kvar i sin befintliga form.

Att lägga till olika typer av våld och förtryck gentemot olika grupper i delmålet riskerar att flytta fokus från jämställdhet, som är huvudfrågan, och leda till att delmålet i stället handlar om olika former av våld. Mäns våld mot kvinnor kan anses vara den yttersta konsekvensen i ett icke jämställt samhälle och syftet med uttrycket är att förtydliga att det oftast

finns en manlig förövare bakom det våld som kvinnor utsätts för och för att tydliggöra det könade maktförhållandet kring offer och förövare. Våldet drabbar alla, men mäns våld mot kvinnor kan anses vara huvudproblemet, även när det kommer till exempelvis prostitution och människohandel och hedersrelaterat våld och förtryck.

Jämställdhetsintegrering förutsätter att ojämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar synliggörs. Att ersätta "mäns våld mot kvinnor" eller "kvinnor och män, flickor och pojkar" med andra, könsneutrala begrepp riskerar att försvaga jämställdhetsperspektivet. Begreppet mäns våld mot kvinnor är också bredare än begreppet våld i nära relationer.

Att välja att exemplifiera olika former av våld och förtryck i delmålet är risken uppenbar att något område förbises. Ett alternativ för att göra delmålet mer inkluderande skulle kunna vara att den första meningen i nuvarande delmålet "Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet" skulle vara kvar, men att tillägget sedan kommer från det nya förslaget "Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet." Därigenom tydliggörs att delmålet gäller alla och livscykelperspektivet stärks, utan att samtidigt tappa jämställdhetsperspektivet.

Vidare skulle förslaget till nytt, inkluderande delmål enligt förslaget i delbetänkandet, bli mer omfattande och mer detaljerat, samt avvika från de övriga jämställdhetspolitiska delmålen. Avsikten när delmålen togs fram var att de skulle vara övergripande och hållbara över tid. Dessutom framgår av delbetänkandet att delmålen ska ses som en helhet. Detta kan komma att försvåras om delmålet formuleras om enligt förslaget.

Sammantaget anser jämställdhetsutskottet att det sjätte delmålet i dess nuvarande form är inkluderande och relevant för jämställdhetsarbetet på lokal nivå. Förtydliganden skulle kunna ges genom exempelvis strategier, åtgärdsprogram, handlingsplaner och liknande, snarare än genom ett nytt delmål.

Beslutsunderlag

SOU 2024:21 Delbetänkande "Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld"

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Anders Ågren (M) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag med följande ändringar:

Stryk stycket på sidan 2:

Första stycket under "Jämställdhetsutskottets yttrande"

Ersätt med: Umeå kommun anser att det finns ett behov av att införa ett sjunde jämställdhetspolitiskt delmål avseende hedersrelaterat våld och förtryck. Hedersrelaterat våld och förtryck är ett stort samhällsproblem, och genom att införa ett sådant mål skulle arbetet med att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck synliggöras.

Stryk första stycket på sidan 2 vid 7.2.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* Anders Ågrens (M) förslag.

Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Janet Ågren (S), **Ellen Ström (V)** och **Nils Seye Larsen (MP)** – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Anders Ågren (M), **Veronica Kerr (KD)** och **Maria Lindvall (-) (L)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag med följande ändringar:

Stryk stycket på sidan 2:

Första stycket under "Jämställdhetsutskottets yttrande"

Ersätt med: Umeå kommun anser att det finns ett behov av att införa ett sjunde jämställdhetspolitiskt delmål avseende hedersrelaterat våld och

förtryck. Hedersrelaterat våld och förtryck är ett stort samhällsproblem, och genom att införa ett sådant mål skulle arbetet med att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck synliggöras.
Stryk första stycket på sidan 2 vid 7.2.

Lars Forsgren (SD) – att kommunstyrelsen beslutar att lämna följande yttrande: Umeå kommun är i grunden skiljaktiga till att skapa ett mer "inkluderande" mål. Tvärtom ser vi ett reellt behov av att införa ett särskilt delmål om hedersvåld och förtryck.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag mot Anders Ågrens (M) m.fl. förslag mot Lars Forsgrens (SD) förslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Reservation

Anders Ågren (M), Lena Andersson (M), Elmer Eriksson (M), Maria Lindvall (-) (L) och Veronica Kerr (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

a.remissvar@regeringskansliet.se och marie.ek@regeringskansliet.se,
Ange diarienummer A2024/00369 och remissinstansens namn.